

УДК 811.161.3'373

ЭТАПЫ ФАРМІРАВАННЯ І РАЗВІЦЦЯ БЕЛАРУСКАЙ ПРОМЫСЛАВАЙ ТЭРМІНАЛОГІІ

М. М. Макарэвічкандыдат філалагічных навук, старшы выкладчык кафедры беларускага мовазнаўства
УА МДПУ імя І. П. Шамякіна, г. Мазыр, РБ

Разглядаюцца этапы фарміравання і развіцця беларускай промысловай тэрміналогіі. Прааналізаваны тэрміналагічныя крыніцы, якія даюць уяўленне аб стане нацыянальнай промысловай тэрміналогіі ў пэўныя перыяды яе функцыянавання.

Уводзіны

Фарміраванне нацыянальнай тэрміналогіі ў межах новай літаратурнай мовы прыпадае на пачатак XX ст., менавіта 20–30-я гады, калі беларуская мова набыла статус агульнанароднага сродку зносін. Актыўнае развіццё народнай гаспадаркі Беларусі, адукацыі, кнігадрукавання выявіла нераспрацаванасць многіх тэрмінасістэм, адсутнасць уніфікаваных найменняў для ідэнтыфікацыі новых паняццяў. У гэтай сітуацыі беларуская мова за адносна кароткі час павінна была распрацаваць адпаведную тэрміналогію. Навукоўцы ў дадзеных абставінах імкнуліся выкарыстаць найперш наяўныя ўласнамоўныя адзінкі жывых народных гаворак.

Вынікі даследавання і іх абмеркаванне

Мэтанакіраваная праца па выпрацоўцы нацыянальнай навуковай тэрміналогіі пачалася пасля стварэння ў 1921 годзе Навукова-тэрміналагічнай камісіі, вынікам працы якой сталі кароткія слоўнікі тэрмінаў па граматыцы, арыфметыцы, логіцы, батаніцы, геаметрыі і інш. Істотнай рысай гэтай тэрміналогіі была “высокая ступень варыятыўнасці, абумоўленая, перш за ўсё, падачай часткі запазычаных тэрмінаў разам з беларускімі лексемамі або неалагізмамі” [1, 37].

За кароткі перыяд (1922–1930 гг.) было выдадзена 24 выпускі “Беларускай навуковай тэрміналогіі” па розных галінах ведаў. Планавалася прадоўжыць распрацоўку тэрміналагічных даведнікаў, аднак масавыя рэпрэсіі вядучых вучоных у 30-я гг. спынілі гэтую работу. На жаль, не быў створаны і тэрміналагічны слоўнік промысловай лексікі, у якім адлюстраваліся б тэрмінаадзінкі пашыраных промыслаў і рамёстваў: рыбалоўства, пчалярства, бондарства, ганчарства, кавальства і інш. Па гэтай прычыне навукова-промыславая тэрміналогія не была ўніфікавана. Перадумовы для стварэння такога слоўніка былі. Па-першае, асноўным метадалагічным прынцыпам пры выпрацоўцы беларускай навуковай тэрміналогіі 20–30 гг. было выкарыстанне слоў жывой народнай мовы. Па-другое, існаваў багаты дыялектны матэрыял, які пасля пэўнай апрацоўкі мог увайсці ў склад нацыянальнай промысловай тэрміналогіі.

Адзначаны вышэй прынцып стаў асновай працы па стварэнні нацыянальнай навуковай тэрміналогіі і быў поўнаасцю апраўданы. У сувязі з гэтым Г. А. Цыхун адзначае: “Тут асабліваю ролю для тэрміналогіі шмат якіх навук можа адыграць народная наменклатура. Гэта тая пупавіна, якая звязвае нацыянальна-моўную сістэму з тэрміналагічнай падсістэмай. На жаль, у нас яна была вельмі рана перарэзана, і багатыя рэсурсы народнай наменклатуры засталіся ў баку ад тэрмінатворчасці. Па магчымасці ўзнавіць гэтыя сувязі – таксама адна з задач нашай камісіі” [2, 7]. Аналагічнага погляду на праблему прытрымліваецца В. П. Красней, які адзначае, што “тэрміналогія павінна быць упарадкавана па змесце і нацыянальнай па сваёй форме, г. зн. па мове” [3, 14]. Пры гэтым, як сцвярджаюць А. В. Супяранская, Н. У. Падольская, Н. У. Васільева, “савецкія і замежныя тэрміналагі неаднаразова выказваліся на карысць актуалізацыі некаторых архаічных моўных элементаў у інтарэсах сацыяльнага словаўтварэння” [4, 107].

Нягледзячы на адсутнасць спецыялізаванага тэрміналагічнага слоўніка па промысловай лексіцы, яе стан у 20–30 гг. XX ст. нельга назваць безнадзейным. Так, створаны ў 1928 годзе праект Слоўніка сельскагаспадарчай тэрміналогіі часткова адлюстравалі спарадычныя тэрмінаадзінкі разглядаемых намі промыслаў і рамёстваў. Напрыклад, *абцугі* [СГТ-19, 22]; *бочка* [СГТ-19, 7]; *бойка* [СГТ-19, 26]; *валакуша* [СГТ-19, 13]; *гаць* [СГТ-19, 19]; *гліна* [СГТ-19, 15];

каваль [СГТ-19, 24] *каванне* [СГТ-19, 22]; *кузьня* [СГТ-19, 24]; *паз* [СГТ-19, 32]; *пчаляр* [СГТ-19, 38]; *ражка* [СГТ-19, 48]; *сьвердзел*, *сьвідар*, *сьвярдзёлак* [СГТ-19, 11]; *чарва* [СГТ-19, 75] і інш.

У 1920–1930 гг. былі апублікаваны асобныя навуковыя і навукова-практычныя працы па рыбалоўстве, пчалярстве, ганчарстве, кавальстве і інш. Пытанні рыбалоўства асвятляліся ў працы Р. Ладнага “Малады рыбалоў”. На яе старонках сустракаецца шэраг адпаведных тэрмінаў: *падсачак*: *Падсачкі* прадаюцца ў рыбалоўных магазінах [Лад., 35]; *вуда*: Рыбалоу, ловячы *вудаю*, важна захоўваць поўную цішыню [Лад., 22]; *восьці*: Паляванне з *васьцямі* магчыма ноччу, пры сьветлай вадзе... [Лад., 45]; *Язь* даволі шырокі ў сьпіне, крыху круглаваты, хвост і ніжнія плаўнікі ў яго чырвоныя, а верхнія шызыя [Лад., 59]; Ёршы жывуць толькі ў чыстых водах [Лад., 58].

Рыбалоўнай тэматыцы прысьвечана кніга М. Матрунёнкі “Школа юнага рыбалова”, у якой мы сустракаем наступныя тэрміны: *бляшніа* [Матр., 98]; *Вудзільна*, якім карыстаюцца пры лоўлі з паплаўком, павінна быць моцным, пругкім, ідэальна прамым [Матр., 37]; *Паплавок* – гэта своеасаблівы семафор для рыбалова [Матр., 40]; *Карась* – нязменны і, як правіла, шматлікі жыхар большасці стаячых і праточных азёраў [Матр., 19]; *Мянтуз* – адна з найбольш цікавых азёрна-рачных рыб нашай рэспублікі [Матр., 22]; Корміцца *стронга* рознымі рачкамі, чарвячкамі, лічынкамі насякомых [Матр., 26] і інш.

Часткова тэрмінаадзінкі рыбалоўства адлюстраваны ў слоўніку “Назвы жывёл”: *галавень* [НЖ-12, 24]; *стронга-ласоска* [НЖ-12, 34]; *стынка* [НЖ-12, 28]; *сом* [НЖ-12, 35]; *пярэстая стронга*, *азёрная стронга* [НЖ-12, 34]; *цяроха звычайная* [НЖ-12, 12]; *галавень* [НЖ-12, 24].

Найбольш грунтоўна ў гэты час распрацоўвалася тэрміналогія пчалярства. Гэты факт пацвярджаецца выхадам у свет шэрагу кніг і брашур, на старонках якіх засведчаны шматлікія тэрміны. Так, у кнізе П. Балашова “Пасека ў калгасе і моладзь” сустракаюцца наступныя з іх: *дымар Рута* [Бал., 29]; *зімоўнік*: У буйных калгасных пасеках пчолы павінны зімаваць у цёплых памяшканнях (зімоўніках) [Бал., 48]; *меданосная раса* [Бал., 46]; *нож Бінгама* [Бал., 43]; *пчалавод*: Пчалавод не можа ў іх [калодах] працаваць [Бал., 23] і інш.

Навуковае выданне А. Буткевіча “Догляд пчол увесну” таксама насычана адпаведнымі тэрмінамі, напрыклад: *дзень выстаўкі* [Бутк., 5]; *штучная ваішчына* [Бутк., 91]; *прылётная дошка* [Бутк., 12]; *трутнёвая дзятва*, *трутнёвая матка* [Бутк., 14]; *чарвячая матка* [Бутк., 26]; *сіла аблёту* [Бутк., 6]; *накрыўка вульях* [Бутк., 15]; *рамка Рута* [Бутк., 26]; *рамка Дадана-Квінбі* [Бутк., 26]; *каўпачок*: Каўпачок не павінен быць вельмі малы – ніяк не менш чым 4 см [Бутк., 48]; *магазын*: Магазыны ў нас на пчольніку адкрываюцца зазвычай як толькі сем’і прыйдуць у сілу [Бутк., 86] і інш.

У 1920–1930 гг. выходзяць з друку кнігі М. Дамарацкага “Асноўныя пытанні арганізацыі сацыялістычнага пчалярства ў калгасе”, “Апылкавальная работа пчол”, “Што дае пчала калгасу”, А. Курачкіна “Рабочая кніга па пчалаводству для ШКМ”, Я. Пачопкі “Пчолы і як вадзіць іх у рамовых вульях”, якія змяшчаюць на сваіх старонках тэрміналагічныя намінацыі пчалярства: *апыляльны пчольнік* [Дамар.-1933, 37]; *галоўны ўзятак* [Дамар.-1934, 42], *вулачка*: Паміж двума сумежнымі сотамі знаходзіцца праход для пчол, гэтак званая вулачка, шырынёй таксама ў 12 мм [Кур., 30] і інш.

Тэрміналогія бондарства прадстаўлена адзінкавымі найменьнямі ў слоўніках серыі БНТ (Слоўнік лясных тэрмінаў: *века* [СЛТ-8, 27]; Слоўнік сельскагаспадарчай тэрміналогіі: *бойка* [СГТ-19, 26]; *бочка* [СГТ-19, 7]; *карыта* [СГТ-19, 24]; *паз* [СГТ-19, 32]; *ражка* [СГТ-19, 48]).

Найменні ганчарнага рамяства спарадычна сустракаюцца ў Слоўніку сельскагаспадарчай тэрміналогіі: *гліна* [СГТ-19, 15], у Слоўніку глебазнаўчае тэрміналогіі: *гліна тлустая*, *гліна лёсавая*, *гліна пластавая*, *гліна стужкавая* [СЛТ-16, 18]; у кнізе “Ганчар-аматар”: *паліва*: Паліваю завецца бліскучы, падобны да шкла, пласт матэрыі, якую пакрываюць гліняныя вырабы [Ганчар-аматар, 39]; *ганчарны круг*: Для гэтага спосабу фармоўкі [выточванне на кругу] неабходна пабудаваць ганчарны станок, або, як яго завуць, ганчарны круг [Ганчар-аматар, 32]; *шпень*: На драўлянай крыжавіне ўмацоўваецца простападны драўляны шпень... [Ганчар-аматар, 34]; *паліваць*: Маецца шмат спосабаў, як паліваць гліняныя вырабы [Ганчар-аматар, 45].

Кавальская тэрміналогія 20–30 гг. XX ст. фрагментарна адлюстравана ў Слоўніку сельскагаспадарчай тэрміналогіі. Напрыклад, *каваль* [СГТ-19, 24]; *каваць*, *каванне* [СГТ-19, 22]; *абцугі* [СГТ-19, 22].

У навуковых выданнях А. Измакова “Кавальская справа”, а таксама Э. Прэгера “Мэханічныя кавальскія молаты” тэрміналогія кавальства прадстаўлена найбольш поўна, паколькі яны (выданні) з’яўляюцца спецыялізаванымі. Напрыклад: *выцяжка метала* [Изм., 57]; *разгонка*

метала [Ізм., 58]; *кавадла*: Кавадла прадстаўляе сабой апору, на якой куецца метал [Ізм., 40]; *кавальскі горн*: Для кавальскіх майстэрняў у асноўным ужываюцца наступныя віды награвальных прыбораў: 1) кавальскія горны для цвёрдага паліва... [Ізм., 27]; *падстаўка кавадла* [Прэгер, 11]; *налічнік кавадла* [Прэгер, 12]; *налічнік бабы* [Прэгер, 18]; *баба молата* [Прэгер, 21]; *ролік для прыводнага паса* [Прэгер, 27] і інш.

Аўтары адзначаных прац імкнуліся стварыць аснову нацыянальных тэрмінасістэм з улікам адпаведных промыслаў і рамёстваў. Лексемы былі ўзяты імі з жывой народнай мовы, у межах якой і зарадзіліся народныя вытворчыя заняткі. Разам з тым частка лексем запазычвалася з іншых моў, пераважна з рускай (напрыклад, *вытяжка* [Прэгер, 92] – *выцяжка* [Прэгер, 29]; *гладилка* [Ізм., 44] – *гладзілка* [Ізм., 37]; *ковш разливочной машины* [Ізм., 9] – *коўш разлівачай машыны* [Ізм., 9]; *обжимка* [Ізм., 44] – *абціскальнік* [Ізм., 12] і інш.). Аднак асноўны аб'ём выкарыстаных тэрмінаў і номенаў адносіцца да беларускай дыялектнай і агульнаўжывальнай лексікі, што цалкам адпавядае асноўнаму прынцыпу нацыянальнай тэрмінатворчасці таго часу.

Частка слоў бралася з дыялектнай мовы ў першапачатковым выглядзе (*пчэльнія*, *пчольнік*, *свідар*, *чаркі пчаліныя*, *вуза* і інш.), некаторыя словы народна-гутарковай мовы дапаўняліся канкрэтызуючымі азначэннямі, у выніку чаго фарміраваліся новыя тэрмінаадзінкі. Напрыклад, *гліна*: *гліна тлустая*, *гліна лёсавая*, *гліна пластовая*, *гліна стужкавая* [СГЛТ-16, 18], *стронга*: *стронга пярэстая*, *стронга азёрная*, *стронга-ласоска* [НЖ-12, 34], *цяроха*: *цяроха звычайная* [НЖ-12, 12], *кавадла*: *кавадла нямецкае* (без рогу), *кавадла ангельскае* (з рагамі: пляскатым і круглым) [Прэгер, 12] і інш.

Тым не менш, можна адзначыць, што тэрмінасістэмы промыслаў і рамёстваў у кантэксце тэрмінатворчасці 1920–1930 гг. канчаткова не былі сфарміраваны. Лексічны матэрыял, які выкарыстоўваўся ў навуковых працах гэтага перыяду, не быў прыведзены ў адзіную сістэму, хоць частка яго ўяўляе сабою групу ўніфікаваных у плане выражэння і плане зместу лексем.

У 1940-я гады па прычыне вядомых гістарычных падзей праца па фарміраванні промыславай тэрміналогіі была перапынена.

Для перыяду 50–80-х гг. ХХ ст. характэрна наяўнасць абмежаванай колькасці беларускамоўных навуковых выданняў, дзе былі б зафіксаваны нацыянальныя тэрмінаадзінкі. Сярод іх: “Даведнік пчаляра” (*лятковая застаўка* [ДП, 143], *рамкі магазіна* [ДП, 143], *застаўка* [ДП, 149]; *пасека* [ДП, 78]); кнігі А.Р. Мітрапольскага “У дапамогу пчаляру”, “Пасека калгаса імя Варашылава, Церахоўскага раёна” (*пчаліная ячэйка*, *трутнёвая ячэйка* [Мітр.-1955, 9]); *натуральнае раенне* [Мітр.-1958, 11]). Разам з тым, як сцвярджае В.П. Красней [5], гэты перыяд абумоўлены выкарыстаннем у адпаведных сферах рускамоўнай тэрміналогіі, заваяваннем ёю новых сфер жыццядзейнасці беларускага грамадства.

Перыяд 90-х гг. ХХ ст. – пачатку ХХІ ст. характарызуецца пэўным ажыўленнем у публікацыі беларускамоўных выданняў з промыславай тэрміналогіяй. Асобныя тэрміны засведчаны толькі ў адзінкавых выданнях (Буйвідовіч, РБСГ, КСБТ, РБСД). Так, у межах пералічаных крыніц сустракаюцца наступныя промыславыя тэрміны: *шыёны абруч* [Буйв., 28], *рабочыя кольцы* [Буйв., 36], *бандарная тара* [Буйв., 26], *бандарны краж* [Буйв., 31], *заліўная бочка*, *сухатарная бочка* [Буйв., 31], *пукавая выемка* [Буйв., 34], *электрамангальная ўстаноўка* [Буйв., 36] і інш.; *гарызантальны вулей*, *вертыкальны вулей*, *брытанскі вулей* [РБСГ, 515], *ганчарны горан*, *кавальскі горан*, *тыгельны горан*, *плавільны горан* [РБСГ, 89], *платнёвая гаць*, *прудавая гаць*, *донная гаць* [РБСГ, 132] і інш.; *ялец* [КСБТ, 12]; *джэгір* [КСБТ, 12]; *пылок* [КСБТ, 40] і інш.

Распрацоўка тэарэтыка-практычных пытанняў развіцця і ўдасканалення нацыянальнай тэрміналогіі, у цэлым, знаходзіцца на высокім узроўні, а на пачатку ХХІ ст. набыла асаблівую актуальнасць. Аб гэтым сведчаць шматлікія манаграфічныя працы, сярод якіх можна назваць наступныя:

Дзятко, Д. В. Беларуская матэматычная тэрміналогія: станаўленне, структура, функцыянаванне / Д. В. Дзятко ; пад навук. рэд. П. А. Міхайлава. – Мінск : БДПУ, 2009. – 192 с.

Капейко, Т. В. Лексіка-семантычны спосаб тэрмінаўтварэння / Т. В. Капейко. – Магілёў : МДУ, 2007. – 148 с.

Лапкоўская, А. М. Сучасная беларуская батанічная тэрміналогія / А. М. Лапкоўская. – Гродна : ГрДУ, 2007. – 166 с.

Мінакова, Л. М. Беларуская навукова-тэхнічная тэрміналогія: фарміраванне, функцыянаванне, развіццё / Л. М. Мінакова, С. М. Аніськова, А. А. Станкевіч. – Гомель : ГДУ імя Ф. Скарыны, 2004. – 146 с.

Вывады

Такім чынам, найбольш плённым для развіцця беларускай промыславай тэрміналогіі з'яўляецца перыяд 1920–1930-х гадоў, калі быў выдадзены асноўны аб'ём адпаведнай навуковай літаратуры. На той час разглядаемыя промыслы і рамёствы яшчэ не страцілі свайго ўтылітарнага прызначэння і былі запатрабаваны насельніцтвам, як і адпаведная тэрміналагічная лексіка. У 1940-я гады па прычыне вядомых гістарычных падзей праца па фарміраванні промыславай тэрміналогіі фактычна не праводзілася, рэзкім падзеннем цікавасці тэрмінолагаў да промыславай лексікі вызначаліся 1950–1980-я гады.

Перыяд 90-х гг. XX ст. – пачатку XXI ст. вызначаецца функцыянаваннем разглядаемых тэрмінасістэм на рускай мове і толькі нязначнай колькасцю адпаведных беларускамоўных выданняў, дзе была засведчана промыславая тэрміналогія. Такая сітуацыя робіць даследаванне названай лексікі актуальным і стварае падставы для далейшай актыўнай працы ў гэтым накірунку.

Скарачэнні

Бал. – Балашоў, П. Пасека ў калгасе і моладзь / П. Балашоў. – Мінск : Белдзяржвыд., 1931. – 55 с.

Буйв. – Буйвідовіч, Ф. В. Спецыяльныя дрэваапрацоўчыя вытворчасці: тэксты лекцый па курсе “Тэхналогія вырабаў з драўніны” для студ. спец. Т. 16.04 / Ф. В. Буйвідовіч, Л. У. Ігнатовіч. – Мінск : Беларус. дзярж. тэхнал. ун-т, 1995. – 44 с.

Бутк. – Буткевіч, А. С. Догляд пчол увесну / А. С. Буткевіч. – Мінск : Белдзяржвыд., 1931. – 96 с.

Ганчар-аматар – Мурза. Ганчар-аматар / Мурза. – Мінск : Белдзяржвыд., 1930. – 51 с.

Дамар.-1933 – Дамарацкі, М. І. Апылкавальная работа пчол / М. І. Дамарацкі. – Мінск : Дзяржвыд. Беларусі, 1933. – 58 с.

Дамар.-1934 – Дамарацкі, М. І. Што дае пчала калгасу? / М. І. Дамарацкі. – Мінск : Дзяржвыд. Беларусі, 1934. – 66 с.

ДП – Даведнік пчаляра / пад рэд. А. М. Кавалёва. – Мінск : Дзярж. выд-ва БССР, 1952. – 436 с.

Ізм. – Измалкоў, А. Кавальская справа / А. Измалкоў ; пер. з рус. мовы В. Суханава. – Мінск : Дзяржвыд. Беларусі, 1935. – 87 с.

Ізм. – Измалков, А. Кузнечное дело : учеб. пособие для сельхозучей / А. Измалков. – М. : Сельхозгиз, 1935. – 89 с.

КСБТ – Кароткі руска-беларускі слоўнік біялагічнай тэрміналогіі / склад. Т. М. Царэнка. – Віцебск : Віцеб. дзярж. пед. ін-т, 1994. – 76 с.

Кур. – Курачкін, А. Рабочая кніга па пчалаводству для ШКМ / А. Курачкін, П. Цвяткоў / пер. з рус. мовы Г. Самахвалавай. – Мінск : Дзяржвыд. Беларусі, 1933. – 205 с.

Лад. – Ладны, Р. Малады рыбалоў / Р. Ладны. – Мінск : Белдзяржвыд., 1931. – 128 с.

Матр. – Матрунёнак, А. П. Школа юнага рыбалова / А. П. Матрунёнак. – Мінск : Дзяржвыд. БССР, 1960. – 152 с.

Мітр.-1955 – Мітрапольскі, А. Р. У дапамогу пчаляру / А. Р. Мітрапольскі. – Мінск : Дзяржвыд. БССР, 1955. – 122 с.

Мітр.-1958 – Мітрапольскі, А. Р. Пасека калгаса імя Варашылава, Церахоўскага раёна / А. Р. Мітрапольскі. – Мінск : Дзяржвыд. БССР, 1958. – 15 с.

НЖ-12 – Беларуская навуковая тэрміналогія: назвы жывёл. – Мінск : Інбелкульт, 1926. – [Вып. 12]. – 72 с.

Прэгер – Прэгер, Э. Мэханічныя кавальскія молаты / Э. Прэгер. – Мінск : Дзяржвыд. Беларусі, 1931. – 48 с.

Прегер – Прегер, Э. Обработка металлов : в 2 ч. / Э. Прегер ; пер. с нем. Г. А. Лансберга, В. М. Абрамова. – М. : Гос. техн. изд-во, 1931. – Ч. 2 : Ковка. Сварка. Термическая обработка. – 1931. – С. 91–120.

РБСГ – Руска-беларускі слоўнік сельскагаспадарчай тэрміналогіі / Ін-т мовазнаўства імя Я. Коласа АН Беларусі / Г. У. Арашонкава [і інш.]; пад рэд. М. В. Бірылы, Г. У. Арашонкавай. – Мінск, 1994. – 560 с.

СГЛТ-16 – Беларуская навуковая тэрміналогія: слоўнік глебазнаўчай тэрміналогіі. – Мінск: Інбелкульт, 1927. – [Вып. 16]. – 64 с.

СГТ-19 – Беларуская навуковая тэрміналогія: слоўнік сельскагаспадарчай тэрміналогіі. – Мінск: Інбелкульт, 1928. – [Вып. 19]. – 77 с.

СЛТ-8 – Беларуская навуковая тэрміналогія: слоўнік лясных тэрмінаў. – Мінск: Інбелкульт, 1926. – [Вып. 8]. – 80 с.

Літаратура

1. Антанюк, Л. А. Спецыяльная лексіка беларускай мовы. Тэрміналогія: вучэб. дапам. / Л. А. Антанюк. – 2-е выд., перапрац. і дап. – Мінск: Акад. кірав. пры Прэзідэнце Рэсп. Беларусь, 2005. – 99 с.

2. Цыхун, Г. Шляхі ўладкавання беларускай тэрміналогіі / Г. Цыхун // Тэрмінал. бюл. – 1997. – Вып. 1. – С. 4–7.

3. Красней, В. П. Пошукі прынцыпаў і шляхоў распрацоўкі беларускай нацыянальнай тэрміналогіі на пачатку XX стагоддзя / В. П. Красней // Тэрмінал. бюл. – 1997. – Вып. 1. – С. 8–15.

4. Суперанская, А. В. Общая терминология: терминологическая деятельность / А. В. Суперанская, Н. В. Подольская, Н. В. Васильева. – Изд. 2-е, стер. – М.: Едиториал УРСС, 2005. – 288 с.

5. Красней, В. П. Беларуская тэрміналогія: зборнік артыкулаў / В. П. Красней; рэдкал.: Э. А. Ялоўская (адк. рэд.) [і інш.]; навук. рэд. М. Р. Прыгодзіч. – Мінск: БДУ, 2011. – 216 с.

Summary

The stages of formation and the development of the Belarusian craft terminology are revealed. The term-sources, which deal with the situation of the national craft terminology in the certain periods of its functioning, are analyzed.

Паступіў у рэдакцыю 21.02.14